

Małgorzata Wrzodak
Konsultant ds. edukacji polonistycznej i bibliotek
Dyrektor WODN w Skierniewicach

Promocja czytelnictwa w szkole

Wzmocnienie aktywności czytelniczej społeczeństwa oraz rozwój bibliotek szkolnych w Polsce jest procesem społeczno-kulturalnym zintegrowanym z życiem szkoły. Działania prowadzone w bibliotece, wspólnie przez wszystkich nauczycieli pozwalają na odejście od encyklopedycznego przekazu wiadomości na rzecz integracji wiedzy i umiejętności.

Jedną z form uczestnictwa w kulturze jest czytelnictwo, ważny aspekt rozwoju potencjału społecznego. Czytanie kształtuje i rozwija zasoby oraz kompetencje przeciwdziałające kulturowemu wykluczeniu, sprzyjające włączaniu jednostek i zbiorowości w obręb wspólnot społecznych na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym.

Człowiek nie rodzi się czytelnikiem, potrzebę kontaktu z książką należy rozbudzać i systematycznie rozwijać. Kultura czytelnicza jednostki jest składnikiem osobowości człowieka, ukształtowanym pod wpływem różnych czynników w toku jego obcowania z przekazami piśmienniczymi i należy ją zdecydowanie odróżnić od kultury czytelniczej jako zjawiska społecznego. Rozwój kultury czytelniczej jednostki determinuje w dużej mierze dom rodzinny, obecność książek, prasy i czytających je domowników. Świadome wychowanie czytelnicze dziecka polega na wprowadzaniu go w świat literatury poprzez śpiewanie kołysanek i piosenek, recytowanie wierszyków, opowiadanie baśni, wspólne uczęszczanie do bibliotek bądź księgarni, rozmowy z dziećmi na temat przeczytanych książek.

Kultura czytelnicza wyraża się również w:

- umiejętności korzystania ze słowa drukowanego tzn. czytania ze zrozumieniem
- zdolności zapamiętywania przeczytanego tekstu
- stosowania różnorodnych technik i sposobów czytania zależnie od rodzajów, gatunków lub typów piśmienniczych dokumentów
- umiejętność wyboru potrzebnego materiału oraz efektywnego wykorzystania wiedzy i poglądów zdobytych poprzez lekturę.

W kształtowaniu kompetencji czytelniczych i upowszechnianiu czytelnictwa ogromną rolę do odegrania ma edukacja. Ważnym zadaniem dla szkoły staje się zapewnienie warunków umożliwiających stymulowanie i rozbudzanie zainteresowań czytelniczych wśród uczniów, a tym samym kształtowanie właściwych postaw czytelniczych ważnych w rozwoju

społeczeństwa. Szkoła ma również umożliwić uczniom i nauczycielom dostęp i swobodę w zdobywaniu oraz przetwarzaniu informacji.

Biblioteki szkolne są zasadniczo najbardziej dostępnymi dla uczniów bibliotekami, towarzyszą im w najważniejszym dla kształtowania zamiłowań i zainteresowań czytelniczych okresie życia.

Czytanie właściwie dobranych pozycji książkowych uczy myślenia, a co za tym idzie poszerza ogólną wiedzę, ułatwia naukę oraz pomaga w osiągnięciu szkolnego sukcesu. Człowiek odczytany, to osoba posiadająca pewne wiadomości i ogólną wiedzę o świecie.

Głównym celem realizacji zadań z zakresu upowszechniania czytelnictwa jest kształcenie kompetencji czytelniczych u uczniów i kształtowanie kultury czytelniczej wychowanków.

W działaniach nauczyciela bibliotekarza w tym zakresie może pomóc promocja czytelnictwa w szkole. Sposoby realizacji treści to m.in.: rozwijanie zainteresowań uczniów przez promowanie i wspieranie rozwoju czytelnictwa, w tym odpowiedni dobór form i metod pracy z czytelnikiem, informowanie społeczności lokalnej o ofercie biblioteki, projektowanie zakupu nowości poprzez pozyskanie środków na zakup książek i dostosowanie księgozbioru do rzeczywistych potrzeb czytelników w ramach środków z wieloletniego programu pn. *Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa na lata 2016-2020*.

Ponadto nauczyciel bibliotekarz wspomaga w rozwijaniu motywacji do czytania np.: korzysta z nowoczesnych form przekazywania informacji o literaturze, udostępnia teksty, uwzględnia zasoby Internetu.

Uprawianie lektury ma wpływ na osobowość młodego człowieka, wzmacnia w nim poczucie własnej wartości i kształtuje postawy społeczne. We współczesnych czasach, bardzo zmaterializowanych i dążących do wynalezienia recepty na szczęśliwe, beztrioskie i nieśmiertelne życie, książka zaczyna pełnić jeszcze jedną rolę i właściwie chyba najważniejszą, mianowicie promocję wartości, dzięki którym czytelnik może odnaleźć się w labiryncie niedomowień, antywartości i pośpiechu współczesnego świata.

Bibliografia:

1. Andrzejewska J., *Bibliotekarstwo szkolne. Teoria i praktyka*. Tom 2: *Praca pedagogiczna biblioteki*, Warszawa 1996.
2. Kłoskowska J., *Społeczne ramy kultury*, Warszawa 1972.
3. Kroczeńska J., *Czynniki kształtujące zamiłowania do czytania*, Wrocław 1980.